

Agera förebyggande för en giftfri miljö

Så bidrar du till en giftfri miljö

Kemikalier finns i alla kemiska produkter, material och varor. De kemiska ämnen som människan tillverkar eller får ut ur naturen har bidragit till en ökad välfärd. Men en del har också orsakat allvarliga skador på människa och miljö.

Företag som importerar, tillverkar eller säljer kemiska produkter och varor har ansvar för att de uppfyller kemikaliereglerna. Reglerna är dock inte tillräckliga för att vi ska nå miljö-kvalitetsmålet Giftfri miljö utan det behövs även andra insatser.

Alla behöver hjälpas åt

Företag, myndigheter, kommuner, landsting och regioner, så väl som enskilda medborgare, kan göra viktiga insatser som förebygger skador på människor och miljön:

- Efterfråga information om kemikalieinnehållet i varor.
- Välj kemiska produkter och varor som innehåller mindre farliga ämnen. Miljömärkning och upphandlingskriterier kan vara en hjälp.
- Ifrågasätt onödig användning av kemikalier.
- Hantera kemikalier säkert.

Innovatörer, produktutvecklare och forskare behöver ta fram kemikalier med egenskaper som är mindre farliga och kemikaliefria lösningar. Metoder och tekniker måste utvecklas så att säker återvinning av avfall blir möjlig och giftfria materialkretslopp kan skapas.

Fyra nyckelfrågor för giftfri miljö

Ta bort de farligaste ämnena

Vissa kemiska ämnen är så farliga för människor och miljö att de inte ska användas. De innebär risker som oftast är mycket svåra att kontrollera. Särskilt farliga ämnen identifieras fortlöpande inom EU. De kan till exempel orsaka cancer, störa fortplantningen eller hormonsystemen, ansamlas i levande organismer och näringskedjan och vara mycket svårnedbrytbara i naturen. Gamla miljögifter är PCB, DDT, asbest och bly. Nyare problemämnen hittas bland högfluorerade ämnen, mjukgörande ftalater och bromerade flamskyddsmedel som finns i vanliga konsumentvaror.

Prioriteringsguiden PRIO är ett webbaserat verktyg för dig som vill påverka och arbeta förebyggande för att minska kemikalierisker (www.kemi.se/prio-start).

Återvinn material säkert

Farliga ämnen som finns i varor följer med när varorna blir avfall och återvinns. Användning av återvunnet material måste vara säker. Därför behövs höga och likvärdiga krav på innehållet av farliga ämnen i nyproducerade och i återvunna material. Det är extra viktigt att särskilt farliga ämnen inte återcirkuleras utan fasis ut ur kretsloppen. Det bidrar till att vi kan öka resurseffektiviteten, skapa giftfria kretslopp och på sikt uppnå en kretsloppsekonomi.

Informera om innehållet

Information om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material och varor måste vara tillgänglig under varans hela livscykel. Informationen behövs för att företag, konsumenter och avfallsaktörer ska kunna fatta beslut om att välja eller välja bort kemikalier, göra bedömningar utifrån sin situation och hantera kemikalier, varor och avfall säkert. För att det ska bli verklighet behöver företag systematiskt samla in och sprida kemicalieinformation i leverantörskedjan.

Minska exponeringen

Produktionen av kemikalier och varor ökar stadigt. Både människor och miljö utsätts i dag för mer kemikalier än tidigare på grund av vår ökande konsumtion av varor. Barn och unga är extra känsliga för påverkan från kemikalier och behöver skyddas särskilt. Även om de enskilda kemiska produkterna och varorna normalt inte är akut giftiga, så utsätts barn för kemikalier som kan vara skadliga, både i hemmiljö och i förskola eller skola. Påverkan sker från många olika håll samtidigt; från mat och dryck, hygienprodukter och andra vardagsvaror som kan släppa ifrån sig farliga ämnen. För att förebygga skador är det viktigt att minska den sammanlagda exponeringen för farliga ämnen så långt som möjligt.

Miljökvalitetsmålet Gifffri miljö

”Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.”

Gifffri miljö och FN:s hållbarhetsmål

Arbetet för det svenska miljökvalitetsmålet Gifffri miljö bidrar direkt och indirekt till flera av FN:s hållbarhetsmål. Läs mer i Kemikalieinspektionens *Rapport 10/16* som finns på www.kemi.se/publikationer

Läs mer

www.sverigesmiljomal.se

www.kemikalieinspektionen.se

KEMI
Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress
Esplanaden 3A, 172 67 Sundbyberg

kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se

Kemikalieinspektionen är en myndighet under regeringen. Vi arbetar i Sverige, inom EU och internationellt för att utveckla lagstiftning och andra styrmedel som främjar god hälsa och bättre miljö. Vi har tillsyn över reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel, ämnen i varor och gör inspektioner. Vi granskar och godkänner bekämpningsmedel innan de får användas. Vårt miljökvalitetsmål är Gifffri miljö.

© Kemikalieinspektionen, Sundbyberg, april 2016.
ISBN 978-91-7932-074-0. Artikelnummer 511 196.